
VASNA KNJIGA SODEVCI - VIR ZA ETNOLOŠKO PROUČEVANJE VAŠKE SKUPNOSTI

Andrej Dular

175

IZVLEČEK

Poleg neposrednega opazovanja na terenu in informacij ljudi so za proučevanje vaške skupnosti, zlasti tiste, ki je zaradi časovne oddaljenosti ne moremo več sami opazovati, najbolj verodostojni pisni dokumenti. V članku *Vasna knjiga Sodevci - vir za etnološko proučevanje vaške skupnosti* avtor opisuje enega izmed takih virov iz Bele krajine.

ABSTRACT

Apart from direct observation in the field and information from people, the best sources of information for the study of village communities, especially those which due to their historical nature can no longer be observed directly, are written documents. In the article "The book of the village Sodevci - a source for the ethnological study of a village community" the author presents one such source from Bela krajina.

Poleg neposrednega opazovanja na terenu in informacij ljudi so za proučevanje vaške skupnosti, zlasti tiste, ki je zaradi časovne oddaljenosti ne moremo več sami opazovati, najbolj verodostojni pisani dokumenti. Med njimi so najštevilnejše župnijske in šolske kronike, katerih vsebina je bila ponavadi uokvirjena z navodili za pisanje in prilagojena cerkvenim in šolskim potrebam. Takšni zapisi so obravnavali predvsem tista "pomembnejša" dogajanja, ki so se neposredno nanašala na delo cerkve in šole. Kolikor so kronike to presegle, je bilo odvisno predvsem od dovtetnosti in interesa zapisovalcev. Na splošno pa niso opisovale delovanja vaške skupnosti zunaj institucionalnih okvirov oziroma so se ga dotikale bolj malo.

Zato so zapisi, ki so nastali predvsem iz pragmatičnih nagibov, toliko bolj izjemni in prepričljivi pričevalci o načinu življenja na vasi. Nastajali so iz potreb vaške skupnosti in so se opirali na ljudskopravne norme in načine obnašanja, ki so bili zakoreninjeni v izročilu. Vzroki za zapisovanje pa so bili lahko tudi čisto osebne narave, kot je na primer pomoč pri urejanju in vodenju skupnih vaških zadev ali zavest, da ima splošno sprejet in zapisan dogovor tudi formalnopravno večjo moč in težo, nenazadnje pa tudi spoznanje, da zapisuje sedanost pač tisti, ki se mu zdi preteklost pomembna.

Vse to je nedvomno sodelovalo tudi pri nastajanju sodevske "vasne knjige", na katero me je poleti 1989 opozoril kmet in vaški oskrbnik Jože Mihelič iz

Sodevcev. To je pravzaprav v trde platnice vezan zvezek, velikosti 17 x 41,5 x 2 cm, v katerega je začel leta 1948 Jurij Mašič, ki so ga vaščani 15. februarja 1947 izvolili za vaškega oskrbnika, vpisovati pomembnejše vaške dogodke.

Čeprav zapisov v knjigo ne uvaja poseben "uvodni tekst" (prvi zapis je seznam plačanih računov vaški blagajni), kar bi dalo slutiti, da to ni prva vasna knjiga, so mi vaščani zagotovili, da vas pred drugo svetovno vojno podobne knjige ni imela. Zapisovanje dogodkov se je tako verjetno začelo na osebno pobudo pisca, še bolj pa zaradi potreb ljudske oblasti (v tem primeru krajevnega ljudskega odbora Stari trg), ki je v tistem času prevzemal finančna sredstva iz sodevske vaške blagajne na svoj račun. Sodevčani so tako imeli dokument o oddanih sredstvih. Jurij Mašič je pisal vasno knjigo celih osemnajst let, 11. oktobra 1965 pa so vaščani Sodevcev izvolili nov vaški odbor in za oskrbnika izbrali Jožeta Miheliča. Od prejšnjega oskrbnika je Mihelič poleg vseh obveznosti prevzel tudi dolžnost, da bo pisal vasno knjigo, in to dolžnost opravlja sedaj že petindvajset let.

Sodevska vasna knjiga je pisana kronološko, zapisi si sledijo po časovnem zaporedju, kakor so si sledili po zapisovalčevi izbiri zapisa vredni dogodki v vasi. Ponekod so v besedilu tudi izjeme, ko je dogodek iz preteklosti zapisan v knjigo kasneje in dodan kot dopolnilo ali kasnejša informacija. Po vsebini in obsegu pa zapise lahko razdelimo na več enot.

Vsebinsko najzanimivejši in tudi najboljšežnejši so zapisi o skupni paši živine na vaški gmajni. Sodevci, kakor tudi nekateri drugi kraji v Poljanski dolini v Beli krajini, so poznali skupno pašno živinorejo, ki je zamrla šele v šestdesetih letih tega stoletja. Ta gospodarska panoga, ki je bila pomembna za obkolpske vasi, je terjala tudi posebno obliko organiziranja vaške skupnosti. Pravila so se prenašala iz roda v rod ustno in vsaj za Sodevce niso bila zapisana do zapisov v vasni knjigi. Tu gre za pisne pogodbe, sklenjene med vaškimi gospodarji in pastirjem, ki so ga le-ti vsako leto od jurjevega (24. aprila) do martinovega (11. novembra) najemali za pašo svoje živine na gmajni. Pogodbe se vsebinsko ne razlikujejo dosti med seboj. V njih so zapisana določila o trajanju paše, o zaslužku pastirja v denarju in v naturalijah (predvsem v obleki in živilih) ter o drugih obveznostih vaščanov do pastirja (na primer pomoč poganjača pri paši in odganjanju živine na pašo). Vaški oskrbnik Jurij Mašič je leta 1953 takole zapisal pogodbo med pastirjem in vaščani:

"Vaščani Sodevci so napravili / Pogodbo / z tov. Bedenk Jože občine / Mozal. okraj Kočevje / Gori imenovani se zaveže da bo / pasel in čuval vasno živino / za svoto 500 din od ene glave / in 2 kg koruze 2. kg. krompera / pašo začne 7. maja 1953. / Pastir se zaveže da bo na / živino dobro pazil in čuval / škodo samo poganjače morajo / dat vaščani dobre in nad 14 let / stare. / Vaščani se zavežejo da bojo / držali pastirja redno po / starem običaju to se pravi / da koliko glav bo kateri / odganjal bo plačal vse / in držal pastirja do 11 nov. 53 / in gori navedeno svoto razen / če bi katera krava telila / ali da katero govedo zboli / za več mesecev ne rabi držat / če slučajno kateremu živina / med pašo pogini ne bo držal / in ne plačal pastir / se zaveže da bo pašo / končal 11 nov. 1953 / Vaščani so enoglasno sklenili / da če pastir brez zroka / pusti ne dobi plačila. / pastir mora tudi pazit / da nebojo poganjači metali / kamenja in šibja v kal. / Mašič / Bedenk Jože / (podpisi vaščanov) (Sodevska vasna knjiga, str.19; v nadaljevanju : Knjiga)

Navadno je pastir ob začetku paše dobil nekaj tudi "na račun", in vaški oskrbnik je to seveda vestno zapisal:

"Spodaj podpisani / poterjujem da sem prijel / od Jurija Mašič 1. par novih čevlov v vrednosti / 3500 din / 1 srajco v vrednosti 1200 din / in v gotovini 900 din / skupaj 5600 din / 14.6.1953 / Bedenk Jože // 23/9 prijel od Mašiča / na račun 3.100 din / 4/10 prejel na račun 100 din / 20/10 prejel na račun cigarete 100 din / Bedenk Jože" (Knjiga, str. 20)

Pastirjevo prehrano in bivanje pa je v pogodbi še dalje urejal nenapisan "stari običaj", po katerem je moral vsak gospodar skrbeti za pastirjevo prenočišče in hrano toliko dni, kolikor je imel parov govedi, ki jih je pastir pasel na gmajni.

Z vidika pragmatičnosti vaške skupnosti je bilo to razumljivo in samo po sebi umevno, saj so bili pastirji v glavnem siromaki in osebenjski sinovi, kakor je povedal eden izmed vaščanov. Za vas je bilo predvsem pomembno, da so bili pastirji pošteni in da so imeli pravičen odnos do zaupane jim živine. Vrednost pastirja se je kazala predvsem v skrbi za živali; dober pastir je znal tudi pomagati živini v nesreči in boleznih. Takšne zahteve vaščanov so zapisali tudi v pogodbo s pastirjem, ki se je moral s podpisom obvezati, da bo živino čuval, skrbel zanjo ter da je ne bo pretepal.

Ob pogodbah so ponavadi zapisali tudi poimenski seznam gospodarjev in število njihove živine, ki jo je pastir po 15. maju pasel na gmajni. Včasih so zapisali tudi višino are, ki so jo posamezni gospodarji dali "na račun pogodbe" pred začetkom skupne paše. Ti sezname so zanimivi tudi zato, ker nam povedo, koliko goveje živine je imel posamezen gospodar, posredno torej kažejo na njegovo gmotno stanje. Iz števila živine pri posameznih gospodarjih lahko ugotovimo še število dni, ki jih je pastir preživel na stanovanju in hrani pri posameznih hišah, iz skupnega števila živine v vasi pa trajanje pašnih ciklov (tako imenovane velike in male črede). V knjigo je vaški oskrbnik ponavadi zapisal tudi, kdaj se je paša končala, tako na primer: "Vasni pastir Bedenk Jože je končal pašo 11/11 1953, pri Panjan Petru št. 20" (Knjiga, str. 21)

Sodevska vasna knjiga je pisana lapidarno, brez posebnih razlag. O pastirjevem delovnem dnevu, njegovi prehrani in bivanju v zapiskih ni podatkov, saj za zapisovalca niso bili zanimivi. Takšna določila so se pač ohranjala v ustnem izročilu, vsi vaščani so jih dobro poznali in so se po njih tudi ravnali. Zato lahko dobimo odgovore na vprašanja, ki zadevajo medčloveške odnose med vaščani in pastirjem, šele iz njihovih pripovedovanj.

Poleg omenjenih pogodb, ki se nanašajo na skupno pašo, vsebuje sodevska vasna knjiga tudi druge zanimive zapise, ki kažejo, kako je delovala vaška skupnost pri skupnih vaških opravilih.

Pred začetkom skupne paše so morali vaščani popraviti poti in posekati grmovje, ki se je razraslo ob njih, obenem pa so jih tudi ogradili, da živina ne bi hodila po vrtovih in njivah. Pot, ki je vodila na gmajno, so bili dolžni popravljati vsi, ki so pasli živino. Pri popravilih glavne vaške poti pa je sodelovala vsaka hiša v vasi. Pot proti Špiljam, kjer so imeli svoje parcele tudi lastniki iz drugih vasi, so pomagali vzdrževati še gospodarji iz Radenc, Dečine, Kota, Prelesja, Dola, Predgrada, Kovače vasi, Deskove vasi in Starega trga. Njihov delež pri popravilu je bil za polovico manjši kakor delež Sodevčanov, ki so to pot najbolj uporabljali. To skupno vaško opravilo so med letom po potrebi večkrat ponovili, v glavnem pa so poti popravljali, ko ni bilo pomembnejšega poljskega dela.

Udeležba pri teh delih je bila obvezna za vse gospodarje, ki so pasli živino na skupnih pašnikih. Zato je vaški oskrbnik skrbno preverjal udeležbo posameznikov in je v vasno knjigo tudi vestno zapisoval, če jih ni bilo. Delavci so morali biti stari več kot šestnajst let. Dolg do skupnega dela so poravnavali z dodatnim delom pri enakih opravilih, z delom pri drugačnih opravilih in z denarjem. Čas nadomestnega dela je bil enak času, ki ga je moral posameznik opraviti pri skupnem delu in ga je oskrbnik zapisoval v urah, dnevih ali kar v delavcih - težakih. Višino denarnega nadomestila za skupno vaško delo, ki ga posameznik ni opravil, so določili na vaškem sestanku. Leta 1950 je vaški oskrbnik Jurij Mašič takole zapisal: "Pot v klanecu smo popravljali dne / 8 - 9 in 10 dopoldan tose pravi / dva in pol dana v avgustu leta 1950 / odeležili sose si Vaščani razen Panjan Petra od št 20 v Sodevcih / tako da dolguje Panjan Peter / dva in pol težaka ali pa v denarju / skup 1000 din. // Odslužil en dan dne 7/6 1951 / bil z vasno živino na paši, / poravnano vse skup z pašo" (Knjiga, str. 5)

178

Za takšna in druga skupna dela so imeli v vasi nekaj skupnega orodja, ki so si ga vaščani, če so ga potrebovali, med seboj tudi posojali. Tako je bilo v lasti vaše skupnosti nekaj krampov, velikih in malih betov in svedrov. To orodje je bilo spravljeno pri posameznih vaščanih. Da pa se ne bi pozabilo, kje orodje je, je oskrbnik to zapisoval: "Vasnega orodja je pri meni / 2 krampa, 2 mala baca in / 2 velika bata / 1 kramp je pri Šterk Juriju / 1 kramp je pri Rade Petru" (Knjiga, str. 2). Vaški oskrbnik pa je skrbel za popravilo orodja pri vaškem kovaču. Tudi ta popravila je zapisoval: "Plačal Šmiti za popravek svedra 20 din / 2. plačal za nasajanje vasnega bata 20 din / 3. plačal Šmiti za popravilo 3 svedre 60 din" (Knjiga, str. 9) Oskrbnik je kupoval in hranil tudi dinamit, vžigalne kapice in vžigalno vrstico, ki so jih vaščani potrebovali za popraviljanje in širjenje vaških poti: " 2.XII.51 sem kupil od Albina / 54 kopic / 6,50 kg streliva / 15 m korde / plačal sem za se skup iz vasne blagajne 1000 din" (Knjiga, 9) Oskrbnik je kupoval tudi les in žeblje, ki so jih uporabili pri popraviljanju plotov, ograj in vaše pastirske barake, ki je bila postavljena na skupnih vaških pašnikih za zavetišče pastirju: " 3.4.51 se je gradila staja in grede, / dal sem čavlov za 40 din; 1/2 kg čavlov za vrata 130 din / za barako okrajek 15 din" (Knjiga, str. 9)

Skupno vaško delo je obsegalo tudi dela, ki jih je bilo treba opraviti na gmajni pred začetkom skupne paše. Treba je bilo očistiti gmajno, ograditi stajo, popraviti barako za pastirja in očistiti kal za napajanje živine. Na sestankih vaščanov pa so reševali tudi druga za vas pomembna vprašanja. Tako so na sestanku 13. septembra 1959, na katerem so "obravnavali gospodarska vprašanja", sklenili:

1. Popravilo pota se začne / v petek dne 18. tega / mesca na prej / delavci morajo bit stari / nad 16 let kdor se nebi / udeležil popravila bo / plačal 500 din na dan.
2. Kal se bo izčistil / takoj in sicer ga bo / Rade Peter in Mihelič / Jože št. 11, sporazumno.
3. Oreh kater še stoji / in je suh od pozebli / so vaščani zato da / se poseka in proda / za korist vasi.
4. Stelo na Majhari zela / Samec Ivana za 320 din
5. Za kopanje peska / in vožnja se zaračuna / 100 din od voza in to / za sakega iz ven vasi
6. Kdor bo vozil na šlajs / po vasnem potu sega kaznuje / 500 din

Podpisi / vaščanov Mašič " (Knjiga, str. 53)

V vaško blagajno, ki jo je vodil vaški oskrbnik, so se stekala sredstva od prodaje peska iz vaškega peskokopa, lesa, stelje, brinja, sadja in od prodaje blata iz kala (uporabljali so ga za gnojilo). Za prodajo stelje in sadja so največkrat licitirali. Denar, ki se je na ta način stekal v vaško blagajno, so morali oddati Krajevnomu ljudskemu odboru v Starem trgu. Evidenco vaških dohodkov za leto 1950 je bila na primer taka: "Mahovlič Zora plačala za posečenih / 150 kolcev na vasnem zemljišču 150 din / Plačal Marinčič Lovrenc za drva 50 din / dne 25.4.50 je bila dražba, na kateri / se je prodalo sledečim: / Marinčič Marija v Jeklevci stelo za 20 din / Marentič Nik Ceruvico in Majher stelo za 205 din / Panjan Peter orehe v Gorencih za 305 din / Barič Kata oreh pri studenci za 820 din / Mihelič Julka brinje na gmajni za 360 din. / 26.XII. plačal za drva / Marinčič Peter 7 vozi drv / voz po 50 din skup. 350 din / 26.XII. Marinčič Lovrenc za 3 voze 150 din / 3.1.51 Lovrišev Blažeski za voz peska 25 din / Košnjo na gredah je kupil na dražbi / dne 25.VI.50. leta / Marinčič Peter in plačal 500 din / Barič Kata na staji kupila gnoj za 520 din" (Knjiga, str. 7-8). " 29/4.55 Marentič Nik kupil / blato iz kala in plačal / 300 din / iz tega se je kupilo 1/2 kg čavlov / za popravilo barake - 110 din" (Knjiga, str. 28).

Sredstva za posebne izdatke (na primer nakup betonskih kanalizacijskih cevi, cement, razstrelivo) so vaščani prispevali posebej. Sočasno z razvojem in splošnim napredkom so se spreminjale tudi naloge vaše skupnosti. Tako so, na primer, v letih 1952-54 v Sodevcih tekle priprave za elektrifikacijo vasi. Električne drogove so morali priskrbeti vaščani sami. Les zanje so sekali na vaškem zemljišču, za kar je moral vsak gospodar prispevati 15 ur dela, poleg tega pa je moral vsak tudi pripeljati do vasi dva drogova. Vsaka domačija je prispevala še 1750 din in 80 do 100 delovnih ur za kopanje jam za drogove in za njihovo postavljanje (Knjiga, str. 16-17).

V začetku šestdesetih let je za vaško skupnost nastopilo novo obdobje, ki bi ga lahko označili tudi kot spreminjanje tradicionalnih oblik delovanja vaše skupnosti. Leta 1960 je namreč v Sodevcih pasel zadnji najet vaški pastir, nato so vaščani še dve leti zapored pasli svojo živino na skupnih pašnikih, in sicer tako, da sta v začetku pašnega obdobja, dokler se ni živina privadila skupne paše, pasla vso vaško živino vsak dan po dva gospodarja, kasneje pa po eden. Od leta 1963, ko skupne paše ni bilo več, je moral vsak gospodar pasti svojo živino sam. To je bil tudi čas, ko se je začelo število živine v Sodevcih manjšati - deloma zaradi prvih poljedelskih strojev, deloma tudi zaradi tega, ker je gmajno začelo pogozdovati gozdno gospodarstvo. V tistem času se je tudi uveljavljalo prepričanje, da je intenzivna hlevska živinoreja edino smotna in nujna za zdravo rast kmečkega gospodarstva, paša na gmajni pa da je nekaj slabega in neproduktivnega.

Nov čas je seveda prinesel tudi nove potrebe. Zaradi poljedelskih strojev je bilo treba poti še bolj redno popravljati, nekatere pa tudi razširiti. O takšnih odločitvah so se vaščani še vedno dogovarjali na vaških sestankih. Tako so 11. oktobra 1965 sklenili: "Vaščani iz Sodevec Dolenčani so se / zmenili, da si napravijo pot po / vasi, ki bi šla pred hišami. / Začne se pri Barič Katarini in / gre naprej pred hišami do / Šterbenca hiše. / Od Šterbenca hiše pa do Panjan Marije zidanice se / odpre poljska pot. / Za to so se zmenili in pristali / na ta načrt. / V popravilo spada tudi pot od / kapelice do hiše Barič Katarine. / Vaščani se zavezujejo z podpisi" (Knjiga, str. 63). Za popravilo in razširitev gozdnih poti so vaščani dobili določena sredstva tudi od Gozdne uprave v Crnomlju (Knjiga, str. 87).

Od druge polovice šestdesetih let dalje, ko so v vasi tudi izvolili novega vaškega oskrbnika in dva odbornika, so Sodevčani začeli intenzivneje popravljati in urejati svojo vas. Poleg dela so vaščani skorajda pri vsaki akciji prispevali tudi denarna sredstva za nakup različnega materiala. Tako so kupili cement, s katerim so sezidali obcestne oporne zidove, most nad vaškim hudournikom, ali pa so z zbranim denarjem kupili betonske kanalizacijske cevi, železo itd. (Knjiga, str. 70) Ker vas še ni imela snežnega pluga, so na sestanku februarja leta 1969 vaščani sklenili, da si ga bodo napravili. Prostovoljno so zbirali les, za železne dele pa so vzeli denar iz vaške blagajne (Knjiga, str. 79). Ko je bil snežni plug (ralica) narejen, je vaški oskrbnik zapisal: "Šterbenc Jože se podveže, da bo vasno ralico / premazal s starim oljem, ker se ni odzval, ko / smo popravljali pot v klanec. Obenem se podveže, da bo / ralico skladiščil čez leto v skednju" (Knjiga, str. 83).

180

Vaščani so skrbeli tudi za čistočo vasi. S peskom so pogosteje posipavali poti in redneje čistili odtočne kanale (jarke) ob poteh. Na pot skozi vso vas so na primer marca 1971 navozili kar 48 m³ peska (Knjiga, str. 89). Na sestanku 6. marca 1971 so sklenili: "Za odpadke smo določili, da / Goranjčani odvažajo v breg pod / cesto, tam kjer bo postavljena tabla. / Za Dolenjčane je tudi določeno / za odvažanje odpadkov v dolenskem bregu. Smetišče / bo določila tabla" (Knjiga, str. 86). Včasih so se taki sklepi nanašali tudi na eno samo osebo ali na skupino vaščanov: "Šterk Miha se podveže, da bo očistil / jarek pred kapelico in doli / do Radeče svinjske štelice kar / je on zametal z vejami / in raznimi odpadki, do 15 aprila / t.l. Šterk Miha ima pri svoji / hiši napraviti odvod čez pot / na svojo njivo, ker oni tam / odlivajo vodo in od kapov od hiše / in skednja gre voda po poti." ; "Gorenčani se zavežejo, da bodo / izčistili kanale v breg in navozijo / peska po poti, to bodo napravili / čim prej bo vreme za tako delo" (Knjiga, str. 86).

Sodevčani pa niso sodelovali le v mejah svoje vaške skupnosti. Ko so začeli junija 1971 v Starem trgu graditi obrat metliške tekstilne tovarne Komet, ki naj bi dajala zaposlitev ljudem iz obkolpskih krajev, so tudi Sodevčani, tako kot ves okoliš krajevne skupnosti Stari trg, pomagali z delom in gradbenim materialom. Šestnajst gospodarjev je opravilo 398 prostovoljnih delovnih ur, prispevali pa so še 18 škarnic in 12 m³ peska (Knjiga, str. 90). Spomladi leta 1975 so vaščani prav tako prispevali denar za asfaltiranje ceste od Prelesja do Sodevcev, čeprav takrat niso položili asfalta skozi vas (Knjiga, str. 93). To se je zgodilo šele ob koncu maja in v začetku junija 1980. Poprej pa so, kakor je vestno zapisoval vaški oskrbnik Jože Mihelič, vaščani opravili dosti prostovoljnih delovnih ur, ko so pripravljali cestišče za asfaltiranje (Knjiga, str.87 - 102).

V sodevski vasni knjigi je do leta 1989, ko se zapisi v njej končajo, zapisanih še dvojice za vas pomembnih dogodkov. Prvi je napeljava šestih telefonskih priključkov leta 1985, ki so si jih vaščani na vaškem sestanku sporazumno razdelili med seboj. Pri tem so se tudi domenili, da bodo vsi sodelovali pri postavljanju drogov, s tem pa naj bi si tudi zagotovili "pravico pogovora pri sosedih" (Knjiga, str. 107). Druga odločitev, ki so jo na sestanku septembra 1988 sprejeli vsi vaščani, pa je bila, da bodo po vasi postavili pet svetilk za javno razsvetljavo (Knjiga, str. 111).

Sodevska vasna knjiga se konča s 112. stranjo, na katero je vaški oskrbnik še zapisal zapisnik sestanka 20. aprila 1989. Takrat so vaščani sklenili, da bodo za vaško javno razsvetljavo kupili osem luči, zabetonirali obcestno škarpo in

postavili mlaj za majske praznike. Izkupiček od njegove prodaje pa bodo porabili za nakup luči.

* * *

Sodevska vaška knjiga nam za več kot štirideset let pripoveduje o delovanju vaške skupnosti. Je dokument, ki ima med vaščani veljavnost javne listine. Na sklepe, ki so jih zapisali vanjo, so se posamezniki sklicevali tudi ob medsebojnih sporih pred sodiščem.

Vasna knjiga nam prikazuje spreminjanje tradicionalnih oblik povezovanja vaščanov ob skupnih delih, ob skrbi za preživljanje vaškega pastirja, pri posodabljanju vaške infrastrukture. Zato je posredno tudi vir, iz katerega lahko spoznamo stopnjo tehničnega napredka v Sodevcih, zaposlovanje vaščanov v industriji itd. Iz knjige so razvidna skupna vaška prizadevanja za nemoteno delovanje vasi in zapisani so tisti dogodki, ki so bili plod tega skupnega prizadevanja. V primerjavi z drugimi (na primer urbanimi) okolji pa nam zapisi povejo, katera so bila skupna dela, ki jih na primer v mestih niso poznali ali pa so jih poznali vsaj v manjšem obsegu. Slednjič pričajo tudi o času, v katerem so se dogajale razne spremembe in novosti v vasi.

181

Sodevska vasna knjiga je torej dokument, ki je namenjen skupnim vaškim interesom. Nastala je predvsem zato, da se ne pozabijo za skupnost pomembne odločitve in dogodki. Za etnologijo pa je vir, ki omogoča bolj poglobljeno raziskovanje vaške skupnosti in odnosov med vaščani.

